

— okresního soudu v P. — teprve dne 12. září 1925, tedy po uplynutí lhůty rekursní, a proto bylo jej jako opožděný odmítnouti. Na tom ničeho nemění, že rekurs (jak patrně z poštovního razítka na předložené obálce) byl na poštu dán dne 9. září 1925, tedy ve lhůtě (§ 89 org. zák.), neboť zásilka byla řízena na nepřislušný soud — krajský soud v O. — a v takovém případě započítávají se v řízení sporném do lhůty dny poštovní dopravy. Jeť smysl §u 89 org. zák. ten, že strana, která může činiti podání též poštou, nemá vlivu na to, jakým způsobem si bude pošta počínati při dopravě, že by tedy mohlo vzniknouti nebezpečí, že bez zavinení strany dojde podání na soud pozdě. Proto § 89 org. zák. stanoví, že dny poštovní dopravy do lhůty se nevčítají. Jestliže však strana řídí podání na nepřislušný soud a podání dojde pak příslušného soudu pozdě, zavinila strana sama, nikoliv pošta, že podání došlo na příslušný soud opožděně. Tím, že strana řídí — z důvodu jakéhokoliv — podání na soud nepřislušný, připravuje se sama o výhodu §u 89 org. zák. Mohlo by se namítnouti, že nepřislušný soud, na nějž bylo podání řízeno, jest povinen, postoupiti ihned podání soudu příslušnému, a že, došel-li naň spis ve lhůtě a odevzdán-li postoupený spis ještě ve lhůtě znovu poště k dopravě na příslušný soud, má se věc tak, jako kdyby strana sama ještě ve lhůtě byla znovu dala spis na poštu a tím si zachovala výhodu §u 89 org. zák. Než proti tomu stačí vytknouti, že jen v řízení nesporném a v řízeních, postavených mu na roveň, má věc, byla-li řízena na nepřislušný soud, tímto soudem býti postoupena soudu příslušnému (§ 44 j. n.). Lze tudíž připustiti, že v řízení nesporném, exekučním, úpadkovém a v řízení o prozatímních opatřeních jest opravný prostředek, třebaž byl řízen na nepřislušný soud, podán včas, byl-li tímto soudem ve lhůtě odeslán (poštou) na soud příslušný. Ale jinak má se věc v řízení sporném, kde není povinností nepřislušného soudu, by zaslal podání, byť i včas naň došle, ihned soudu příslušnému a tím napravil chybu, již se strana dopustila. Nebude ovšem závady, by tak neučinil, ale v takovém případě nelze soud pokládati za jakéhosi zástupce strany, a proto neplatí zásada, vyslovená pro řízení nesporné a řízení, postavená mu na roveň. Ostatně v tomto případě nepřislušný krajský soud v O., jehož došel rekurs žalované dne 10. září 1925, tedy ve lhůtě (hledí-li se k tomu, že byl včas dán na poštu) skutečně a sice ještě usnesením z téhož dne postoupil rekurs okresnímu soudu v P., ale rekurs byl, jak opět patrně z poštovního razítka na předložené obálce, odevzdán znovu poště teprve dne 11. září 1925, tedy, ať se na věc pohlíží jakkoliv, vždy pozdě.

Čís. 5353.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

V tom, že cestující utrpěl úraz, přecházející po vadně sestaveném můstku mezi vagony, jest spatřovati příhodu v dopravě, třebaž vlak ještě neopustil počáteční stanice.

Pokud dlužno v neopatrném počínání si cestujícího při přecházení můstku spatřovati jeho spoluzavinění.

(Rozh. ze dne 8. října 1925, Rv I 839/25.)

Žalobkyně utrpěla úraz tím, že, přecházejíc z vagonu, v němž jela, do jídelního vozu, upadla na chybně postaveném spojovacím můstku. Nehoda stala se dříve, než se vlak dal do pohybu ze stanice, v níž byl sestaven. Žalobě proti dráze o náhradu škody 51.111 Kč 50 h vyhověl procesní soud první stolice potud, že přisoudil žalobkyni 4.611 Kč 50 h. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobkyně, odvolání žalované vyhověl potud, že přisoudil žalobkyni pouze 2305 Kč 75 h a uvedl v tomto směru v důvodech: Nemůže býti pochybnosti o tom, že, nebyly-li při sestavování vozů nebo před samým nastupováním obecnstva příklopy nebo plošiny, jež sousední a průchodní vozy spojují, v poloze normální, tak že někdo při přechodu následkem chybného jich postavení snadno upadnouti neb do nezakrytého prostoru nohou dostatí se mohl, a k úrazu přišel, jedná se o příhodu v dopravě. Této příhodě v dopravě mohla dráha předejít, kdyby se postarala buď o správné položení příklopů, jež při posunování vozů snadno se zvedají, neb o pečlivý dozor na stav plošin, zejména před nastupováním obecnstva. Od povinného ručení neosvobozuje dráhu, že vlak nebyl ještě v pohybu, neboť spojovací můstek sloužil již v té chvíli ku přechodu do jídelního vozu a chybná poloha plošin byla úchylnou od pravidelného provozu. Jsou tu tedy podmínky §u 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., že se předpokládá, že příhoda nadešla zaviněním dráhy, nebo jejích orgánů. Tím padá také námitka věcné a místní nepřislusnosti soudu, odůvodňovaná v ten rozum, že prý tu nebylo příhody v dopravě právem proto soud první tuto námitku zamítl. Byl tu však byly podmínky §u 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., mělo ještě býti zkoumáno, zda není tu některý z vyvíňovacích důvodů §u 2 zákona. Nikdo netvrdil, že příhodu vyvolala vyšší moc nebo neodvratitelná činnost třetí osoby, ale první soud nezabýval se dosti pečlivě otázkou, zda si žalobkyně úraz sama spolunezavinila, jak to tvrdila žalobní odpověď. Žaloba líčí, že plošiny můstku nebyly náležitě spojeny a že žalobkyně jednou nohou do volné prostory se dostala a následkem toho upadla. Při informativním výslechu udala, že ocitla se levou nohou v prázdnou. Již z tohoto tvrzení žalobkyně jest zřejmo, že překročujíc můstek, nedbala pozornosti, jaká se dá předpokládati u rozumného člověka (§ 1297 obč. zák.), že si vůbec nevšímla, zda jest v cestě nějaká překážka nebo nějaké nezabezpečené nezakryté místo. Ve sporu netvrdila, že jest snad značně krátkozrakou, a poněvadž příhoda, jak nesporno, stala se v poledních hodinách, dá se předpokládati, že bylo dosti denního světla a že na cestu bylo dosti viděti, třeba byly po stranách závěsy. Proto, ať již žalobkyně následkem chybně postaveného můstku o vyčnívající hranu zakopla, nebo jednou nohou do skuliny vstoupila, nutno uznati, že sama svou nepozorností úraz si spoluzavinila, neboť za denního světla při náležité pozornosti byla by musila seznati, že plošiny nejsou v normálním horizontálním položení neb aspoň, že jedna z nich do výše trčí a mezi nimi skulina (mezera) vznikla nebo někde něco do cesty přečnívá. Míra zavinění dráhy (jejích orgánů) z jedné a míra zavinění žalobkyně z druhé strany nedá se v tomto případě přesně určití a proto nese žalobkyně dle §u 1304 obč. zák. škodu jednou polovicí.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

Dovolací soud neuznal, že se sporné věci dostalo v odvolacím rozsudku právního posouzení nesprávného. Žalobkyně spatřuje je v tom, že odvolací soud uznal, že si úraz spoluzavinila, nedbavši obyčejně, v §u 1297 obč. zák. míněné, a u každého, kdo je zdravého rozumu, předpokládané opatrnosti, pokud se týče, že odvolací soud uznal, že se míra zavinění stran nedá v tomto případě přesně určit a že proto použil předpisu §u 1304 obč. zák., nedbav, že podle dovolatelčina tvrzení je zavinění žalovaného převážně větším, když i ne, na čemž trvá v první řadě, úplným. Žalovaný spatřuje též dovolací důvod v tom, že odvolací soud uznal, že v době, kdy se udála škodlivá příhoda, spojovací mostek sloužil ku přechodu do jídelního vozu, poněvadž podle předpisů i v době nehody platných, smí obecnost vstoupiti do jídelního vozu teprve 10 minut po odjezdu vlaku z počáteční stanice, jakou je právě pro vlak, jímž jela dovolatelka, stanice D. Z toho dovozuje, že se jednání žalobkyně přičilo nejen platným předpisům, nýbrž i každému cestujícímu známým zvykům železniční dopravy, že tedy toto jednání dlužno označiti jako jednání na vlastní nebezpečení. Pokud jde o žalobkyni, která se sama pokládá v dovolání za velmi scestovalou paní, míní tato, že v tom nelze viděti neopatrnost, když se — dokonce ku poukazu zřízence dráhy — chtěla dostat z jednoho vagonu do druhého. V tom však není spatřováno odvolacím soudem její spoluzavinění, nýbrž v tom, že vlastní nepozorností zakopla následkem chybně postaveného mostku o nějakou vyčnívající hranu, nebo vstoupila jednou nohou do nějaké skuliny, neboť za denního světla při náležitě pozornosti byla by musila zahlédnouti, vlastně správněji zpozorovati, že plošiny nejsou v normálním položení horizontálním, aneb aspoň, že jedna trčí do výše, a mezi nimi vznikla skulina (mezera), nebo že někde něco přečnívá do cesty. Dovolacímu soudu je okolnost, sice přesně nezjištěná, ale pravděpodobná, že na cestu po můstku nebylo dobře viděti, vyvážena zjištěním, že žalobkyně konala tuto cestu, když se vlak ještě nepohyboval, a že v místech, kde se nehoda udála, bylo přitmi, neboť tyto okolnosti jednak ukládaly, jednak dovolávaly žalobkyni, by se pohybovala docela volně, by veškerou pozornost soustředila na tuto již svou povahou a všemi okolnostmi nebezpečnou chuzi. Pokud míní žalovaný, že žalobkyně tím, že se vydala na cestu, porušila platné předpisy o návštěvě jídelního vozu, přehlídí, že porušení těchto předpisů není se žalobní příhodou v příčinné souvislosti, poněvadž spojovací můstek mezi jednotlivými vozy rychlovlakovými, včetně jídelního vozu, do rychlovlakové soupravy zařaděného, neslouží jenom cestujícím, hodlajícím navštívit jídelní vůz, a poněvadž používání tohoto spojovacího mostku není cestujícím zakázáno nějakými předpisy, nýbrž naopak řečený můstek spojovací slouží, aby po něm cestující přecházeli. Okolnost, že žalobkyně chtěla navštívit jídelní vůz, je pro tuto rozepři zrovna tak nerozhodná, jako okolnost, že žalobkyně jela do určité stanice. Ani v otázce míry žalobkynina zavinění a zavinění žalované strany nebyla sporná věc odvolacím soudem posouzena nesprávně. Také podle názoru soudu dovolacího nelze mluvit o převážném zavinění žalovaného, poněvadž toto nebylo žalovanému dokázáno. Je-li ža-

lobkyně skutečně velmi scestovalou paní, jak tvrdí v dovolání, nemohlo jí býti neznámo, jak se má chovati, by se jí něco nepříhodilo při přecházení z jednoho vagonu do druhého, zvláště když při náležité pozornosti mohla upozorovati, jak se žalovaná provinila při sestavování vlakové soupravy proti bezpečnosti cestujících. Sdílí tedy dovolací soud i v této věci právní závěry napadeného rozsudku.

Čís. 5354.

Odpůrčí nárok přísluší odporujícímu věřiteli jen proti tomu, kdo od jeho dlužníků něčeho nabyl. Odpůrčí nárok má pouze relativní povahu, právní jednání sama, jimž dlužníkův věřitel odporuje, nejsou nicotna ani ve své podstatě naprosto neplatna, a zůstávají v poměru dlužníka k jeho smluvní straně a vůbec v poměru k osobám třetím mimo tento právní poměr jsoucím v platnosti. Odporuje zcizení nemovitosti, může se věřitel domáhati na nabyvateli věci pouze toho, by nabyvatel věci dopustil, by věřitel vedl na věc exekuci tak, jako by nebyla zcizena.

(Rozh. ze dne 8. října 1925, Rv I 1197 25.)

Odpůrčí žaloba manželů J-ových proti manželum F-ovým a Š-ovým byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d u:

Dovolatelé, podávají odporčí žalobu jak proti manželum Václavu a Marii F-ovým, kteří smlouvou trhovou ze dne 9. ledna 1922 nabyli od manželů Václava a Marie Š-ových, dlužníků to žalobců, nemovitosti vl. čís. 28 pozemkové knihy Ž. a 68 pozemkové knihy C., tak i proti manželům Š-ovým, kteří si zároveň vyhradili výměnek a služebnost bytu a domáhají se výroku, že smlouva tato má býti vůči jejich pohledávce 96.262 Kč 61 h bezúčinnou, a že žalovaní jsou povinni, svoliti k obnovení dřívějšího stavu knihovního. Avšak tato petitorní část žalobního nároku neodpovídá zásadám odporčího řádu. Odpurčí nárok přísluší odporujícímu věřiteli proti tomu, kdo od věřitelova dlužníka něčeho nabyl (§ 1, 11 až 16 odp. ř.), dlužník sám nemá bezprostředně co dělati ani s nárokem odpůrčím ani s tím, co odpůrce věřitele má tomuto plniti. Odpůrčí nárok má pouze relativní povahu a proto § 1 odp. ř. mluví jen o bezúčinnosti vůči věřiteli. Právní jednání sama, jimž dlužníkův věřitel odporuje, nejsou nicotna, ani ve své podstatě naprosto neplatna, a zůstávají v poměru dlužníka k jeho smluvní straně a vůbec v poměru k osobám mimo tento právní poměr jsoucím v platnosti. Proto odporčí řád v §§ 12 a 13, kde jedná o obsahu odporčího nároku, nepoužívá výrazu »zpět plniti« a nelze odpůrčím nárokům připisovati restitutorní povahy (srv. Bartsch-Pollak kom. ku konk., vyr. a odp. ř. II. díl pozn. 4, str. 362). Z toho plyne, že věřitel, který se pokládá za zkrácena zcizením nemovitého majetku dlužníkov, může dle §u 13 odp. ř. to, co odporovatelným jednáním z dlužníkov jmění bylo zcizeno, pro sebe požadovati